

pointa

VŽDYCKY JE POZDĚ

LUKO KARAVAN

Vždycky je pozdě

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Luko Karavan
Vždycky je pozdě – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

VŽDYCKY JE POZDĚ

LUKO KARAVAN

1. GHETTO

Jedno vedlo k druhému a já jsem přežil.

Vyšel jsem z nemocnice a chvílku jen tak mátožně postával pod schodištěm. Někde za mnou zůstal doktor Preis, sestřička a překřikování ostatních pacientů.

Co mi taky zbývalo jiného, než přežít, když se o mě celé tři měsíce tak hezky starali.

Žmoulal jsem v ruce igelitku a nejistě se rozhlížel. Teď teprve musím vypadat jako šílenec. Svou malátnost neomluvím zdrogováním; беру skoro nejnížší možnou dávku léků. Spíš mě trochu ochromila znovuzískaná svoboda.

{Protože co jinýho je svoboda, než opustit společný sprchy?}

Jestli mi to ztracené čtvrtletí něco dalo, tak pojmenování mého stavu. Z trvale nepříjemného pocitu, z toho důvěrně známého „něco je špatně“, se stala přesná diagnóza – deprese.

{Dobrý vědět. „Hele, co je s tebou?“ – „Mám depresi. Najdi si to na wiki a nech mě v klidu zdechnout.“}

V tašce jsem měl, kromě kupy posmrkaných kapesníků, jen pár telefonních čísel. Jinak vůbec nic. Odcházel jsem stejně, jak mě přivezli. Neměl jsem u sebe ani klíče od našeho bytu uprostřed Ghetta. Nezbylo mi, než se spolehnout, že Vonny bude doma.

Byl ze mě nový Keo s jasně definovanou diagnózou a vhodné zvolenou medikací. V tomhle stavu jsem byl tedy uznán schopným návratu do normálního života.

{A zpátky do roku 2010. Aspoň pokud šlo o ty sprchy.}

Mimo to jsem měl naposlouchané desítky hodin vyprávění o různých potížích, fobiích, závislostech, úzkostech a rozřezaných žilách. Srovnání s horšími případy bylo takovým bonusem na cestu.

{Podívej se na sebe, ani tu nemoc nemůžeš mít pořádnou.}

Naposledy jsem se ohlédl po známých oknech. Zkusil jsem sám sobě namluvit, že jednou stačilo a zevnitř už je neuvidím. Nečekaně mě to povzbudilo, lehce jsem vyběhl schody, přeskočil zábradlí a zamířil k silnici, abych počkal na nejbližší tramvaj.

Pak jsem si navzdory dosud ostrému podzimnímu slunci v očích všiml, že z protějšího chodníku na mě mává Vonnyho sestra – opřená o auto.

Nečekaný odvoz mě tak potěšil, že jsem se rozhodl Hanu radši neprovokovat otázkou, jak dlouho už má řidičák. Popravdě jsem ani nevěděl, že už jí bylo osmnáct. Pořád jsem ji bral jako Vonnyho malou pubertální sestřičku, která se občas zjevila v našem brlohu, trochu tam vyvětrala a zase někam odběhla.

{Nejspíš experimentovat s drogama a pohlavníma orgánama svejch spolužáků a fotit se při tom mobilem, nebo čím se bavěj dnešní teenageři.}

Přešel jsem nervózně silnici.

„Koukám, že tě pustili mezi normální lidi, blázne,“ zašklebila se Hana, „na jak dlouho?“

„Oficiální plán je navždycky.“

Zarazil jsem se dva kroky od ní. Nebyl jsem si jistý, co přesně bych měl udělat. Poděkovat jí, že pro mě přijela? Zběžně ji obejmout? Vytáhnout cigáro a s tvrdáčkou grimasou zachraptět „konečně venku“?

Ano, je mi jednadvacet a lidé jen o pár let mladší jsou pro mě jakási vzdálená společnost s neznámým životním stylem. Ale to jsou vlastně všichni lidé. A obávám se, že každodenní skupinová psychoterapie na tom nic nezměnila.

{Slovo, který hledám, zní „beznadějnej asociál“.}

Hana moje rozpaky vyřešila tím, že mě na uvítanou praštila do ramene a se slovy „však ty se tam brzo vrátíš“ nasedla do auta. Poslušně jsem se vmáčknuł na místo spolujezdce.

Pokusil jsem se zaměřit na to, jestli při vyjždění z areálu ucítím nějakou lítost. Ani ťuk. Opouštím to místo s klidným srdcem. Možná později.

„Tak jaký to bylo?“

Díval jsem se z okna na ubíhající betonovou zeď.

„Ty se ptáš...“, začal jsem rozvážně, „jako kdybych se vracel z výletu.“

{Sám sobě znám dost ne úplně bystře. Snad mám na to při odjezdu z blázince právo, ne?}

Koutkem oka jsem zahlédl její pobavený úsměv.

„A on to nebyl výlet? Poznávací zájezd za hranice Keovy všednosti?“

{To si piš. Má všednost donedávna neobsahovala pohled na duchodkyni vytahující vlastní výkaly z kabelky.}

„Neřek' bych. Spíš prohlídka muzea... kde exponáty jsou nekonečný rozbory duševních pochodů lidí, co už nikdy nevidím.“

„To pro tebe musela bejt vzrušující novinka, mluvit o svých pocitech.“

„Simtě, mě vychovala televizní tvorba z devadesátek. Mluvil jsem o svých pocitech dřív, než jsem nějaký měl.“

Popravdě jsem většinou spíš poslouchal ostatní, což nemusím ani zmiňovat. Na to mě Hana zná dostatečně dobře.

Zastavili jsme na první velké křižovatce. Odsud už pojedeme krokem. Budeme se prodírat centrem pomaleji než chodci.

„Otázkou je, jestli o nich mluvíš otevřeně. Udělal bys líp, kdyby sis místo cizích lidí pokecal s partou kámošů.“

„Zdá se ti snad, že nějaký mám? V podstatě jedinej můj kámoš je tvůj brácha. Proč pro mě vlastně nepřijel on?“

„To ti pěkně děkuju. Bratříček má čtvrtční povinnosti.“

Byl jsem vážně moc dlouho mimo. Musel jsem chvíli přemýšlet, co má Vonny asi tak na práci.

„Aha. Dneska jsou premiéry“, došlo mi.

Čtvrtek znamenal, že Vonny stráví celé odpoledne v kině a do školy si odskočí jenom na životně důležité přednášky. Tedy zpravidla žádné.

Trochu se mě to dotklo. Ještě ráno jsem počítal, že se dopravím domů sám. Ale vidět, že dal přednost nové smrtonosné akci nebo dokonce nějakému animáku... no nic. Asi jsem po těch třech měsících přecitlivělý. Nakonec to byl přece on, kdo mě vůbec donutil nechat se odvézt do nemocnice. Lhostejnost mu těžko můžu vyčítat. Tím spíš, že za sebe poslal náhradu.

Projeli jsme přes pár dalších semaforů – mlčky. Pokukoval jsem po Haně a uvažoval, jestli u ní vážně přes léto proběhly tak výrazné změny, nebo jsem jen byl příliš dlouho zavřený a s omezeným výběrem.

{Slovo, který hledám, zní „efekt bezpečnostního pásu“.}

Pak mi Hana s nevinným výrazem položila zákeřnou otázku – jestli se těším na návrat do pozice asistenta v Epsilonu. Řekl jsem, že se tam nevrátím. Nemohl bych se začlenit zpátky do toho kancelářského cvrkotu v obří korporaci, kde výměna náplní v tiskárně patřila k těm zajímavějším z mých pracovních povinností.

„Na Epsilon kašlu, stejně by mě asi brzo vykopli. Jeden chlápek ze stacionáře mi dal číslo na svého šéfa v HT-Martu, mělo by tam být volný místo skladníka. V HT-Martu je vždycky volný místo skladníka.“

„Působivej kariérní posun.“

„Doplňovat zboží do regálů se mi zdá pořád smysluplnější, než přenášet formulář třicet jedna dé z jednoho patra do druhého. A budu mít aspoň nějaký pohyb.“

{A teď se tvař, že tomu sám věříš.}

„No, kdybys měl zájem o práci, kde nemusíš mít na sobě červený montérky, mohla bych tě doporučit kamarádovi, co má kavárnu kousek od náměstí. Jen takovej návrh.“

Nic pro mě. Ze zdvořilosti jsem zabručel, že si to nechám projít hlavou a už jsme vjížděli do Ghetta.

Ghetto je ideální místo k bydlení pro někoho, kdo si libuje v naoko syrovém prostředí a zároveň nemá dost odvahy na skutečně drsnou čtvrť. Člověka tady obklopila oprýskaná chudoba a špinavý pot dětských gangů na kolech, ale policejní hlídky se sem nebály jezdit. Pokud měly vážný důvod.

Přistěhoval jsem se do Ghetta před třemi lety, tehdy čerstvě plnoletý, a vrátit se sem pro mě znamenalo silnější závan domova než návštěva vlastních rodičů v nemocnici.

Dokonce i Hana zpozorněla a projížděla ulicemi s nejvyšší opatrností. Zpoza každé popelnice mohlo vyběhnout dítě střílející kusem klacku, takže jsme se šinuli pomaleji než před chvílí v centru a z oken k nám doléhala směs hip-hopu a rodinných hádek. Prolínaly se tady přízvuky různých jazyků, ale hudební styl a témata sporů byly vesměs shodné.

Ty rodiny okolo nás...

Zpětně jsem docenil, že mě rodiče za dobu mé hospitalizace navštívili jen jednou. Nepotřeboval jsem snášet víc takových tíživých setkání, kdy se mnou mluvila pouze matka, zatímco otcův výraz v pozadí dával jasně najevo „radši bych měl za syna buznu, než psychicky labilní sračku“. Od té doby jsem byl s matkou v kontaktu pouze telefonicky a úplně to stačilo.

{„*Telefonický kontakt s matkou.*“ Slovo, který hledám, zní očividně „*skutečně vřelý vztah*“.}

Zastavili jsme před domem a chvíli seděli v trapném tichu. I když trapně bylo asi jen mně. Hana si spíš vychutnávala mou konverzační bezradnost. Nakonec mě z ní zase vytáhla tím, že mi předala mé vlastní klíče a posunkem mě vyzvala, abych laskavě opustil její auto.

Znovu jsem ji poslechl a vystoupil. Zatímco jsem zápasil s věčně zaseklým zámkem vchodových dveří a pomalu se připravoval na možné rozpačité setkání s některým z ostatních nájemníků, Hana mi za hlasitého žvýkání oznámila, že jde se mnou nahoru, protože „něco nutně potřebuje“.

{Slovo, který hledám, zní „proč ne“.}

Říjen měl svým opožděným žárem blíž k létu než k podzimu. Zběžný pohled na Hanino černé tílko a kostkovanou sukni mě přiměl k ochotě pro jednou zapomenout, že se jedná o sestru mého nejlepšího přítele.

„Na to nezkoušej ani pomyslet,“ řekla a strčila mě do dveří, za kterými visela ve vzduchu stejná zatuchlina jako při mém odchodu. Jen plíseň na zdech se trochu rozrostla, pokud jsem to mohl v šeru chodby posoudit. Zajímalo by mě, jestli si někdy budu moci dovolit bydlet v domě, který nepamatuje obě světové války.

{Když nad tím tak uvažuju, jaký historický události jsem vlastně zažil já?}

Na schodišti jsem se zeptal, pro co k nám tedy jde. Pořád ve mně zbýval kousek naděje, že jako čerstvě propuštěný z psychárny bych mohl být pro Hanu nějakým podivným způsobem atraktivní. Vždyť ženy mají různé nevysvětlitelné choutky.

„Pomůžeš mi na půdě najít plynovou masku.“

{Jasně. Co jinýho.}

Když jsem se zastavil u dveří do bytu, chytila mě Hana za ruku a odmítavě zavrtěla hlavou.

„Nene, napřed vyřídíme to moje. Potom se můžeš dojemně shledat s tou vaší hniјící žumpou.“

{„Pád“ komunismu se nepočítá, to jsem se sotva narodil. Co dalšího se stalo během mého krátkého života?}

S povzdechem jsem dál šlapal nahoru. Pomalu jsem si zvykal, že se ze mě stala loutka v Haniných rukách a vlastně mi to ani nevadilo. Asi jsem se odnaučil rozhodovat sám za sebe. Ostatně, má dřívější rozhodnutí vedla k rozpadu méj psychiky, tak proč nezkusit dát na někoho jiného.

„Vážně to tam vypadá tak hrozně? Nenapadlo ho třeba uklidit?“

„Nechals ho tam samotnýho, tak se nediv, blázne.“

„Je snad dospělej, ne?“

„Určitě. Proto teď žvejká popkorn a sleduje, jak na plátně poskakuje nějaký kašpar v plechovce.“

„Zhroutit se a zmizet nebylo moje dobrovolný rozhodnutí.“

„Možná kdybys trochu poslouchal, co jsme se ti snažili říct...“

Byli jsme v posledním patře.

„Nemusíš si hrát na terapeutku, jednu už mi doporučili,“ upozornil jsem Hanu a opřel jsem se do chatrných dveří bez kliky.

Vstoupili jsme a obklopila nás hedvábně štiplavá směs pavučin a prachu.

„Radši mi vysvětlí, proč sem lezeme.“

Zatímco já jsem se nervózně rozhlížel, Hana se pohybovala ve zlověstné temnotě jako doma.

„Jednou jsem si to tady byla prohlídnout a viděla jsem takovou pěknou masku. Asi v jedné z těch skříní,“ ukázala pod ztrouchnivělý trám nalevo.

„Souhlas, budeme hledat tady. Tam vzadu totiž právě něco proběhlo.“

„Neboj, já tě před těma krvelačnými krysama ochráním.“

„Jenom je nepodceňuj.“

Povedlo se mi otevřít první skříň. Sotva jsem stihnul uskočit, když se vyvalilo patnáct tisíc dílků staré stavebnice. Nechal jsem všechno ležet na zemi, stejně sem nikdo nechodí.

„S tou maskou hodláš něco podnikat, nebo ji chceš nosit jen tak pro radost?“

Hana mě vystříдалa u další skříně, na jejíž otevření jsem neměl dost síly.

„Jdeme se s pár lidma podívat do starý továrny za městem, než se úplně rozpadne nebo ji zbourají.“

Hana škusbla a koule z dvířek jí zůstala v ruce.

„Tady to asi nebylo... Tu masku vlastně ani nepotřebuju kvůli dechání, ale budou s ní lepší fotky.“

Sám si neumím představit, co by mě přimělo lézt do opuštěné budovy plné ostrých a rezavých předmětů, kde se nedá dovolat pomoci.

„Aha,“ hlesl jsem, „to zní jako zábava. Hlavně si tam neubliž.“

Otočila se na mě. Nepoznal jsem v šeru, jak se tváří, ale její „děkuju, budu dávat pozor“ znělo celkem neironicky potěšeně.

Do třetí skříně jsem nahlédl bez otvírání, protože byla prokopnutá. Pokusil jsem se před Hanou nedat najevo svou arachnofobii a sáhnul dovnitř. Chvilka zhnuseného šátrání přinesla výsledek.

„Hm, zachovalá,“ podal jsem úlovek Haně a oklepal si z ruky vagón prachu, „nebudeš si ji v tomhle stavu nasazovat, že ne?“

Hana pokrčila rameny.

„Samotnou by mě to nenapadlo...“

Strčila hlavu do té chobotnaté zrudlosti a půdou se rozlehl zesílený zvuk jejího dechu.

„Jak vypadám?“

Znělo to, jako by mluvila zevnitř pračky.

„Utekl bych,“ přiznal jsem, „hlavně potkat tě v takový tmě.“

Hana se pomalu přesouvala podél jednoho z vodorovných trámů pod střešní okno, kterým dovnitř dopadal obdélník světla plný poletujícího prachu. Opřela se a pod nápořem slunečních paprsků jí na zápěstích okamžitě vyskočilo pár kapiček potu. Podívala se na mě velkýma prázdnýma očima z plastu.

„A teď?“

Prohlížel jsem si ji, jak se tam protahovala v letním oblečení kontrastujícím s obludnou cizí hlavou.

Fajn, takže nezbejvá, než se ovládnout.

„Mám ještě jedno číslo. Na doktorku, ke který budu chodit na kontrolu. Možná bych tě měl vzít s sebou.“

Stáhla si zpátky tilko, které se jí v záklonu vyhrnulo nad břicho.

„Čeká tě hodně telefonování.“

„Asi bych měl konečně zapadnout domů a začít. Můžeš si se mnou dát kafe, jestli se tady nechceš dál opalovat.“

Zavrtěla chobotem.

„Shledání se svým doupětem budeš muset odložit. Máme asi pětadvacet minut na to, abych tě odvezla na druhý konec Města.“

Zeptal jsem se proč. Vysoukala hlavu z masky a odpověděla normálním hlasem.

„Jinak bráška bude muset vyhodit tvůj lístek na další dnešní veledílo.“

{Tak co ty historický události za dobu mého života? Genocida ve Rwandě? O tý jsem se dozvěděl taky až pozdějc, ve čtyřech letech jsem ji nevnímal. Děje se vůbec v posledních letech něco zajímavýho?}

2. VONNY

Na plátně se míhaly obrazy, které jsem skoro nevládal sledovat. Filmový maniak Vonny se rozhodl mě přivítat tak, jak mu bylo vlastní.

Ačkoli sedět přímo v kině pro něj nebyla ta netypičtější divácká pozice – mnohem víc filmů sledoval doma, a to opravdu neuvěřitelné množství a téměř nepřetržitě. Vlastně jsem nechápal, že se při tom všem zírání do obrazovky dokázal dosud udržet na vysoké škole.

{Válka v Kosovu? Tu už jsem vnímal, ale řek' bych, že mi trochu splyvala s nekonečnými válečnými dokumentama na veřejnoprávní televizi.}

V měkké sedačce jsem pomalu usínal. Koneckonců to byl můj první den mimo ústav. Všechn ten čerstvý vzduch mě vyčerpával. Navíc mě cestou unavilo Hanino naléhání, abych neodkládal návštěvu terapeutky Tamary, poctivě k ní docházel a co nejdříve se zbavil těch hnusných antidepresiv.

Pokud si Vonny zrovna nepouštěl nějaký film v televizi, tak hal s sebou aspoň notebook. Nejednou jsem ho přistihl na zachodě, kde vzhlédnul od displeje s vysvětlením „nemohl jsem se odtrhnout“.

Být jeho spolubydlícím znamenalo zvyknout si na neustálý proud konverzace, výbuchů a filmové hudby. Částečně tak vynahrazoval svou nemluvnost, která mi ale vyhovovala –nepotřebuji neustále žvanit.

{Spíš to neumím. Přítomnost jinejch lidí mě vytrhuje z pohodlnýho brouzdání po vlastní hlavě.}

Já jsem navzdory mnohým Vonnyho doporučením i nadále spíše seriálový divák. Nechci se pokaždé vrhnout do nového cizího

světa a je pro mě dost neuspokojivé nevědět, co bude dál. Raději sleduji známé tváře, u kterých znám po pěti sériích podrobně jejich minulost a nesetkávám se s nimi jen ve dvouhodinovém výseku uprostřed prázdná.

Na moje připomínky, jestli náhodou neutíká do filmového světa před tím skutečným, Vonny odpovídal, že dostatečnou zkušenost s realitou mu zprostředkovává jeho studium sociologie. Když jsem namítnul, že by možná neškodilo občas taky přijít mezi živé lidi, připomněl mi, že živí lidé zdaleka nebývají tak dobře nasvícení a navíc člověk musí od nich kromě hodnotných informací vyslechnout i všechen ten balast okolo, který rozumný scénárista vypustí.

{Brutální tsunami z roku 2004? Jako dobrý, katastrofička pěkná, ale nepovažuji ji za něco dějnotvorného.}

Což byla pravda. Pravda taky je, že zrovna já můžu těžko někomu vyčítat samotářství a uzavřenost. Kromě nutných interakcí s nadřízenými a dodavatelem kancelářských potřeb byly vrcholem mého společenského života nepravidelné schůzky se slečnou z recepce. Neočekávám, že bychom na ně snad teď navázali. Až příliš dobře si pamatuji, jak jí má narůstající podrážděnost v období před zhroucením několikrát zkazila den.

{Škoda, prožili jsme spolu pár působivejch rozervání knoflíků od košile.}

Pokud je mi známo, Vonny se neobtěžoval s nějakými pokusy uspět na seznamovacím trhu. Aspoň ne za tu dobu, co jsme spolu bydleli a neumím si představit, že by to v minulosti bylo jinak.

Jeho praktická asexualita se zdála být pro něj přirozená, nanevýš snad výsledkem rozumné úvahy, ale rozhodně nebyla způsobena žádnou trpkou zkušeností. Protože Vonny nepotřeboval získávat vlastní trpké zkušenosti. Stačilo mu být divákem.

Přiznávám, že při pohledu na kolem zuřící párovací propletenec, do úmoru střídající plané naděje a zklamání, jsem jeho postojům přicházel na chuť.

Jenže jedna věc byla obdivovat Vonnyho chladnou lhostejnost, a o něco obtížnější bylo sám ji udržet čelem k náhlé příležitosti, jako když jsem ve stacionáři potkal zranitelné a po útěše volající děvče. Kdo by jednorázově nevyhověl? Zatímco já jsem tedy s trochou dobré vůle spadl do kategorie single, Vonny byl spíše mnichem.

{Slovo, který hledám, zní „panic“.}

Rozhodně jsem však měl už dávno jasno o jeho orientaci. Když jsme se před třemi lety domlouvali na společném bydlení, považoval jsem ho za tichého introvertního gaye ze Vsi. Ihned po nastěhování jsem mu tedy zamával před očima svými spodkami a důrazně ho upozornil, že se do nich nikdy nedostane. Na to mi beze slova ukázal svoji sbírku pornografie, která jasně dokazovala jeho heterosexuality a dál jsme se o tom nebavili.

Popravdě, časem jsem dospěl k názoru, že jeho zásoby offline porna slouží právě jenom k těmto demonstrativním účelům. Pokud se totiž jednalo o sledování dokonalých filmových žen, Vonny tyto potřeby uspokojoval spíše romantickými komedii, jelikož jeho divácký záběr se zdaleka neomezoval jen na „chlapské“ žánry.

{Smrt princezny Diany! Tý se věnovalo docela dost pozornosti, ale upřímně... kdo si na ni dneska vzpomene?}

Skoro jsem o něj měl občas obavy – co když jednoho dne nějakým zázrakem spadne do vztahu, aniž by se vymanil ze svých hollywoodských představ? I když, nakonec by to nemuselo být na škodu. Chlapík pečlivě dodržující romantická žánrová pravidla by mohl být pro každou holku splněným snem. Aspoň zpočátku.

A zase, jako divák preferující seriály se cítím být ve výhodě. Podle mých zkušeností seriály mnohem víc odpovídají realitě, a to zejména tím, že v nich nic není trvalé.

Nakonec každý vztah skončí nebo je aspoň trvale poškozen nějakou krizí. Nakonec se každý slib poruší. Nakonec se každé tajemství prozradí. Nakonec člověka podrží ten, od koho to nejmní

čekal. A nakonec ho možná ten samý podrazí, když se člověk rozhodne mu věřit.

Film si tohle v takové míře nemůže dovolit. Ve filmu zkrátka není prostor pro takový románový rozmach. Film skončí dřív, než stihne ukázat nevyhnutelné selhání kladného hrdiny.

{Slovo, který hledám, zní „černobilý“.}

Skončil i film, na kterém jsem byl s Vonnym, a který jsem ve své rozespalosti pořádně nesledoval. V rozsvěcujícím se sále ubíhaly titulky a my jsme se pomalu zvedali a mířili k východu. Trochu mě bolela hlava jako po příliš dlouhém spánku.

Procházeli jsme chodbou mezi sálem a pokladnami. S lehkou provinilostí pozvaného jsem se zastyděl, že pořádně nevím, na co jsme se to dívali.

Chystal jsem se využít toho, že Vonny si nepotrpěl na dlouhé rozbory shlednutých děl; naopak přílišným okecáváním pohrdal. Když se mu film líbil, byl tiše nadšený. Když nebyl spokojen, prostě šel dál. V životě jsem ho neslyšel vyžít se v nějaké agresivní kritice.

Stačilo tedy počkat, až dá Vonny stručně najevo svůj dojem a bez většího rozpatlávání bude souhlasit. Nemusel jsem předstírat, že vím, o co tam šlo.

Sjeli jsme eskalátorem do přízemí.

„Nejsem úplně vodvařenej,“ zahlásil konečně Vonny, když jsme vyšli na denní světlo.

Zamručel jsem na souhlas a rozhlédl se po prázdném parkovišti. Už zeslábl žár, který mi vypálil do sítnice obraz letně oblečené Hany, mezi auty se občas prohnały první závany větru. Chystal se příchod toho druhého podzimu, deštivého, obnažujícího nitra psychicky méně odolných jedinců, jako jsem já.

„Moc jsi tam vevnitř nevnímal.“

Jo, tak on si toho všiml.

Podíval jsem se na Vonného, který můj pohled neopětoval, protože se přehraboval v batohu. Pak vytáhnul dvě plechovky.

„Dáš si pívko?“

To byla další věc, na kterou jsem si snadno zvykal, když se v uplynulých letech stával z mého nového spolubydlícího mým novým nejlepším přítelem. Dát si pivo s Vonnym znamenalo pěkně v klidu usrkávat doma nebo nanejvýš někde na lavičce.

Jednou jedinkrát se mi podařilo ho dotáhnout do hospody. Tam se tak rozkašlal z cigaretového kouře, že jsem si musel vyčistit brýle a víckrát jsem ho do ničeho takového nenutil.

Sedli jsme si na obrubník na kraji parkoviště.

„Teplý pivo, ideální do takovýho počasí,“ zhodnotil jsem a napil se.

Můj první pokus s alkoholem na antidepresivech. Tohle zanedbatelné množství by snad mělo být neškodné.

„Takže... to máš za sebou,“ řekl Vonny.

Znělo to, jako by si tu otázku připravoval po celý můj pobyt ve stacíku, aby ji pronesl správně ledabyly.

{Nebudem se poplácávat po zádech nebo tak něco.}

„Jo,“ utrousil jsem se stejnou předstíranou lehkostí.

Dopadlo na nás pár prvních chladivých kapiček deště. Pozoroval jsem, jak se mi vpíjejí do mikiny, zatímco na vršku plechovky zůstaly nehybné, dokud jsem ji znovu nenaklonil.

„A je to lepší, ne?“

Chvilku jsem uvažoval, co to znamená.

„Asi jo.“

Usoudil jsem, že takhle jsme si hezky chlapsky pokecali o nemocnici a nemá cenu ji dál rozebírat.

„Ještě lepší to bude, až nastoupím v HT-Martu a začnu něco dělat.“

„HT-Mart? S tím jsem počítal já, až mě vyhodí ze školy.“

Aspoň v něčem byl Vonny typickým studentem – věčně se viděl vyhozený, u zkoušek neměl šanci a jeho profesori byli idioti, kteří mu nevycházeli vstříc. Nicméně prolézal. Zatím.

„Budu ti tam držet místo.“

„A co tvoje stará práce? Voni tě tam nechtějí?“

„Já tam nechci. Člověka, kterej přišel z psychárny, budou všichni akorát považovat za vraždícího psychopata. Nemám chuť jim vykládat, jaký mám ve skutečnosti problémy.“

„Já taky pořád nevím, co máš za problém.“

{To je nás víc.}

Jeho napůl položenou otázku jsem ignoroval.

„Kráť je kousek od Ghetta a vydělám si tam skoro stejně jako v Epsilonu. Takže můžu zůstat v našem bytě, jestli sis nenašel náhradu.“

Vonny jenom pokrčil rameny.

Pravda, neuměl jsem si představit, že by se zkoušel domluvit s někým novým. To nebyl jeho styl.

Zatím jsem nedodával, že budu potřeboval půjčit minimálně na nájem za první měsíc. Škemrat o peníze doma na Maloměstě nepřicházelo v úvahu, radši jsem do telefonu zahlásil, že mám něco našetřeno a smířil se s rizikem, že skončím na ulici. Což nebylo riziko zrovna reálné – věděl jsem, že Vonny mě v tom nenechá. Stačilo ho požádat, jenže mně se do toho nechtělo zrovna teď, když mi zaplatil kino, jako už tolikrát.

Vonny neměl kromě návštěv kina skoro žádné výdaje, takže se mu peníze přicházející z domova vlastně tak trochu hromadily. Jeho matka vydělávala (nebo dokázala ušetřit) dost provozem květinářství ve Vsi, které převzala po manželovi.

V tom, že ji Vonny neupozornil na zbytečně velké kapesné, nebyl žádný zlý úmysl, žádná vychytralost – byl to spíš projev jeho flegmatismu. Peníze na účtě mu nepřekážely, takže se nevzrušoval. A nakonec jsem z toho měl prospěch já, kdykoli na mě přišla bída, což se stávalo pravidelně ke konci každého měsíce.

Zeptal jsem se, jak to vypadá se školou.

„Vzdávám se všech nadějí“, prohlásil, „ani nevím, jestli to letos dotáhnu aspoň na toho bakaláře.“

„Stálo by to za zkoušku, ne? Když už tam jsi.“

„Hm...“

„Nemůže to být tak těžký. Není spíš problém, že tě ten obor nebaví?“

Vonny zmuchlal prázdnou plechovku, netrefil se do koše a musel se s heknutím natáhnout, aby ji sebral.

„Já ani nevím, co by mě vlastně bavilo.“

Jeho obyčejné, chladné přiznání se mi zdálo být tím nejsobernějším, co mi kdy řekl. Vážně jsme se dlouho neviděli – odcizení mezi nás vneslo takovou tu otevřenost typickou pro první rande, kdy člověk ještě není zcela rozhodnutý, co přesně chce před tím druhým skrývat.

{Hm, měl bych být psycholog, nebo tak něco.}

A možná se mi to zase jenom zdá. Zvykl jsem si v nemocnici za každou větou slyšet víc, než zaznělo nahlas, což je disciplína, ve které člověk snadno přecení svoje schopnosti.

„Vydrž pár tejdnu a já ti pomůžu na to přijít,“ říkám Vonnymu, „já teď budu strašnej expert na rozebírání lidský duše. Základ mám ze stacíku a od příštího tejdne začnu chodit na individuální terapii k nějaký ženský, co mi dohodil doktor.“

„Hlavně, aby ti to pomohlo,“ řekl Vonny.

Díval se skrze mě, jako bych měl nějakou smrtelnou chorobu. Což deprese v podstatě je, ale nebylo mi zrovna příjemné zůstat v pozici bezradného chudáka.

„Hele, já od toho moc nečekám. Nemám co rozebírat, nemám se v čem štourat. Prostě si tam párkrát zajdu, aby se neřeklo –“

„– nechceš bojkotovat léčbu jako kretén?“

„– a to hlavní bude brát prášky. Já mám zkrátka čistě technickej problém, můj mozek neumí produkovat serotonin, a proto je mi nanic a nemám chuť vůbec vstát z postele, to je celý. Teď si pomalu zvyšuju hladinu všech těch chybějících látek a začíná mi být fajn.“

„Jestli je to tak jednoduchý...“

„Jediná podstatná věc teď bude pěkně vyzvedávat recepty u doktorky Přehnalový a bude to dobrý. V rámci možností.“

„Doktorky? Tě posílaj za samýma ženskýma.“

„Respektovali moje přání. Navíc doktor viděl, s kým se mi líp mluví.“

Zamyslel jsem se.

„Každý by se snad bavil o svých náladách na umření radši se ženskou než s chlapem, ne?“

„Já si neumím představit ani jedno.“

Dopil jsem a zopakoval Vonnyho pokus o umístění plechovky. Měl jsem štěstí.

„Občas zapomínám, jaký seš beznadějný případ, pokud jde o opačný pohlaví. Tak,“ zvednul jsem se, „a teď si můžeme jít připomenout, jaký seš beznadějný případ, pokud jde o úklid. Mám se připravovat na běžný bordel nebo extrémní spoušť?“

Chvilku na mě nechápavě zíral.

„Co, tys ' ještě nebyl doma?“

„Ne, tvoje sestra mě nechala akorát hodit tašku do před síně a jeli jsme za tebou.“

„Moje sestra... tak to tě čeká překvapení. Moje sestra se tam totiž předevčírem objevila s deseti flaškama čistidel, všechno vydrhla a skoro mi zakázala šlapat na podlahu, asi aby ses nelekl nějakýho smetí.“

Ta informace mě trochu zaskočila.

Zároveň celkem předvídatelným způsobem nakopla mou fantazii. Hana uklízející náš byt?

„Co ji to napadlo?“

Vonny pokrčil rameny. Tenhle zvyk ho evidentně zatím nepustil.

„No nic,“ uzavřel jsem to – prozatím, „čím jedeme?“

„Počkej, ale já ještě nejedu domů.“

„Aha. Další projekce?“

„Jo, ale ne tady. Jdu na jeden starej film do Géčka.“

„Do Géčka? Ty jdeš dobrovolně do kina, ve kterým se neprodává popkorn? Co se to s tebou děje?“

„Asi jsem se ho přežral,“ pokrčil naposled rameny a mávnul rukou, že musí běžet.

„Vaše rodina se mě dneska rozhodla v jednom kuse šokovat,“ utrousil jsem spíš pro sebe a vydal se pěšky k domovu.

Dorazil jsem ještě rozespalější. Těžko říct, proč jsem vlastně zvolil tu zdoulhavější variantu a šel po svých. Dneska jsem prostě mimo.

{Lžu. Každá ušetřená koruna na kartě se mi bude hodit.}

Doma jsem sebral svou nemocniční igelitku z podlahy. Teď, když jsem byl na to připravený, se mi zdála opravdu nezvykle čistá.

Uvažuji, proč jsem před Vonnym řekl, že mi terapie začíná příští týden – a přitom ještě nemám první schůzku vůbec domluvenou. Snad abych tak sám sebe donutil zavolat co nejdřív.

V kuchyni mě nejdřív ze všeho oslnila záře vycištěného dřezu. Na podlaze nebylo ani smítko a oknem se dalo podívat ven. Neuvěřitelné. Takhle to tady nevypadalo, ani když jsme se nastěhovali.

Měl bych si připomenout všechna ta dobře míněná slova svých kolegů bláznů a nic neodkládat. Ty tři životně důležité hovory mi zabereou sotva pět minut.

Tak proč nezvednu telefon a nevytočím ta čísla? Proč jsem si je ještě ani neuložil do paměti mobilu z těch papírků, na které jsem si je načmáral?

{Slovo, který hledám, zní „věčný odkládání“.}

Odvážil jsem se vstoupit do svého pokoje. Po třech měsících budu usínat bez toho, abych poslouchal chroptění, sestřiččin hlas z chodby a tlumené přistávání vrtulníku. Posadil jsem se.

Hana tu musela být víckrát, než si Vonný myslel, protože i povlečení jsem měl vyprané. Lampička na psacím stole prodělala výměnu žárovky. Knihy na policičky byly srovnané podle velikosti.

To už si dělá srandu.

Pokud jde o domluvu s těmi dvěma ženami, které mě mají doprovodit k lepšímu životu, asi mi brání jen můj odvěký odpor

k telefonování. Volat někomu cizímu je pro mě něco jako přednáška před plným sálem.

S prací je to složitější. Můžu říkat nahlas, že mi manuální práce prospěje a že by to mohlo být nakonec i zábavnější, než se otáčet na židli ve špatně větrané kanceláři. Ale o to nejde.

{Finanční krize, co začla před dvěma roky? Ale ne, bez té mediální hysterie by si jí nikdo ani nevšim. Teda kromě pár milionů lidí, co přišli o barák.}

Nechce se mi tam. Nechce se mi zvykat na nový kolektiv, ve kterém se stejně s nikým nespřátelím, protože to neumím.

Na úplném počátku zamlklého člověka všichni považují za idiota, zvláště když má výraz úchyla z parku jako já.

S tím bych se nějak srovnal.

Později, když je nějaký průšvih, spolehlivě padne podezření na toho divného, co nemluví. Takhle už jsem byl obviněn z rozbití klimatizace, zfalšování smluv a spotřebování všech kapslí do přístroje na kávu. Až na ty kapsle jsem v tom byl samozřejmě nevinně.

Ale tahle neprokazatelná nařčení mě vlastně taky tolik netrápí.

Nakonec totiž dojde k tomu, že tichý introvert působí arogantně. Ostatní ho považují za namyšleného a povýšeného.

Těžko by se jim dalo vysvětlit, proč toho moc nenamluvím. Že mi všichni kolem přijdou o tolik vzdělanější, zábavnější a vůbec sociálně obratnější.

Nechce se mi tam. Jenže mi nic jiného nezbývá, protože Vonny mi pomůže, ale nebude mě živit.

Padám do vyvoněné postele a slibuju si, že to vyřídím hned zítra.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Vždycky je pozdě.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.